

A užaljeni glasbenik hoče še z enim poizkusom rešiti svojo čast. V mestnem gledišču se naj predstavlja njegova opera. Kritiki pride k poizkušnji s hudobno nakano, in dan pred predstavo izide v „Pravičnosti“ uničujoča ocena. Glediški ravnatelj pride Franka prositi, naj odloži predstavo, da se ogne škandalu. Frank se ne vda. Zdaj omaga tudi njegova mati, ki ga je hrabrila ves čas v tej borbi, ter mu svetuje, naj se topot umakne nasprotnikom. Frank je obupan, a nepričakovan slučaj ga reši. K njemu pride mlada deklica, hči sourednika „Pravičnosti“, katera mu pove, da je njen oče odstopil od lista, ker se mu studi gonja proti Franku. On je sicer reven in živi le od tega, kar zasluži pri listu, vendar pri taki žurnalistiki neče sodelovati. Ta novica ohrabri Franka, in on zahteva, da se opera predstavlja. Uspeh je popoln, in preganjani skladatelj slavi zmago nad sovražniki.

Zdaj pa pride k njemu za kulise izdajatelj „Pravičnosti“, „trгоvec z javnim mnenjem“ mu predlaga, naj bosta odslej zaveznika. Vse Frankove nasprotnike hoče odsloviti od lista, da ustreže „ljubimcu občinstva“. Frank ga zavrne s preziranjem, in junak javnega mnenja odide, ne umevajoč, zakaj ne bi Frank mogel biti odslej njegov prijatelj. Da se Frank slednjič poroči z deklico, ki mu je prinesla prvo veselo novico, je zadnji akord k tej zmagi pravice nad hudobo novodobnih „voditeljev inteligence“.

Pač času primerna snov!

Izseljevanje v Ameriko. V časopisu „American Review of Reviews“ objavlja S. E. Moffatt poučen članek o priseljevanju evropskih narodov v Ameriko. Ker smo prizadeti pri tem tudi Slovenci, posnemamo nekaj njegovih podatkov.

Zadnje leto do aprila 1903. se je priselilo v Ameriko 803.272 ljudi. To je primeroma jako velik prirastek, kajti sedemnajst držav je med Združenimi državami, katere imajo manjše prebivalstvo. Največ jih prihaja iz Italije, Avstrije in Rusije. Iz nekaterih evropskih pokrajin se izseljuje več ljudi, nego pa presega število rojenih število umrlih. Za vsakega dečka, ki se rodi v južni Italiji, gresta dva moža v Ameriko. Slovaki bodo s časom kot narod prešli čisto na ameriška tla, kajti 8000 jih gre vsako leto več v Ameriko, nego se jih rodi doma. Razen Irske pošilja vsaka dežela več moških kakor ženskih, tako da je zdaj v Združenih državah 3.356.630 oseb s tujim očetom in ameriško materjo, in le 1.670.780 s tujo materjo in ameriškim očetom.

Moffatt pravi, da se priseljenci jako hitro poamerikanijo in sprejmejo angleški jezik. „Nekateri nemški kritiki“, trdi pisatelj, „nas imenujejo zbirko različnih narodnosti; a zadnje ljudsko štetje kaže, da je v Združenih državah manj ljudi, ki ne znajo angleščine, kakor pa na Nemškem takih, ki ne znajo

nemškega. Število časopisov v drugih jezikih se je zmanjšalo, in sicer absolutno in relativno, a število listov v angleškem jeziku je jako naraslo. Angleški časopisi so več nego šestnajstkrat številnejši kakor drugi vsi skupaj.

Moffatt pravi, da ne verjame v teorijo, po kateri naj bi se Amerika nekaterih narodov branila („theory of un-desirable races“). Pomanjkanje izobrazbe je po njegovem mnenju edino, kar se more nekaterim očitati, „a njihovi otroci pijejo omiko kakor gobe“.

Avstrijsko planinstvo. Da bi bogate Angleže privabili ob počitnicah v avstrijske planine, so ustanovili planinarji Tirolske, Solnograške, Koroške, Zgornje Avstrije in Štajerske „The Austrian Travel Bureau“, kateri ima svojo agenturo v Londonu (No. 301, Birkbeck Bank Chambers, Holborn, London W. C.). Tudi na Slovenskem se je ustanovilo pred leti društvo, ki hoče vabiti tujce v slovenske planine, a že dalje časa nismo slišali ničesa o njem...

Delavski nemiri na Ruskem so se v zadnjem času zopet pojavili v grozeči obliki. Z vojaško silo jih vlada pač ne bo mogla zatreti, kajti to gibanje izvira iz ekonomskega razvoja ruske države. Rusija gre nasproti notranjim krizam, katere bodo nastopile tem prej, čim bolj se bo širila evropska omika z zapadnimi nazori v njenih mejah. Ta velikanska država obsega najbolj različne dele, katere je težko vladati po enem načinu. V poljedelskih krajih, kjer ljudstvo še živi v patriarhalnih razmerah, kakor pred stoletji, je pač mogoča stara vlada absolutistične cerkvene države. A v Rusiji so tudi pokrajine, kjer je veleindustrija dosegla toliko višino, kakor v najbolj razvitih zapadnih deželah. To ljudstvo je duševno sorodno z zapadnimi demokratskimi elementi in je nagnjeno k socializmu. Poleg tega je vpliv liberalnih idej prodrl tudi v ruske izobražene kroge. Kakor sodi Tolstoj o Rusiji, tako jih sodi mnogo, ki se tega ne upajo povedati, ki pa simpatizirajo z vsem, kar bi moglo izpremeniti sedanjo državno obliko ruske države. Nemiri, ki se pojavljajo, niso torej samo znamenja materialne borbe delavstva, ampak kažejo, da vstaja duh, ki hoče preobraziti državo v konstitucionalnem smislu.

Onno Klopp, nemški zgodovinar, je umrl dne 9. avgusta. Rojen leta 1822. v Leeru na Vzhodnem Friskem, je bil do l. 1858. učitelj v Osnabrücku. Najbolj znani njegovi zgodovinski deli sta „Tilly v tridesetletni vojski“ in „Friderik II. Pruski in nemški narod“. Ker je v svojih spisih razdril marsikako nesrečnico, ki so jo protestantovski in svobodomiselni pisatelji zasejali v nemško zgodovino, so ga ostro napadali. V vojski Hanoverancev proti Prusom se je odlikoval z izredno hrabrostjo. Ko so zmagali Prusi, je prišel Onno Klopp na Dunaj. Tu je prestopil v katoliško cerkev ter poučeval v zgodovini našega prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda in nadvojvoda Otona.

